

195

Besluit van 27 april 1988, houdende wijziging van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO in verband met versoering vergoeding materiële voorzieningen

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen van 8 maart 1988, nr. 88003956/2404, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op artikel 51, tweede en derde lid, van de Wet op het basisonderwijs (Stb. 1986, 256);

Gehoord de Onderwijsraad (advies van 16 februari 1988, nr. OR I/1875P);

De Raad van State gehoord (advies van 25 april 1988, nr. W05.88.0118);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen van 26 april 1988, nr. 688011331/2404, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO (Stb. 1985, 558)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

De inhoudsopgave wordt als volgt gewijzigd:

1. De benaming van artikel 41 komt te luiden:

Artikel 41 Korting vergoeding voor de stichtingskosten permanente en tijdelijke gebouwen en korting vergoeding voor de andere voorzieningen, bedoeld in artikel 74 van de wet.

2. In Hoofdstuk III, Titel II, wordt na artikel 61 ingevoegd: Artikel 61a Korting vergoeding voor dislocaties.

B

Aan artikel 17, derde lid, wordt toegevoegd: Voor een vergoeding van de andere voorzieningen, bedoeld in artikel 98, tweede lid, van de wet, komt in aanmerking de op grond van het vierde lid bepaalde capaciteit en zijn voor de wijze van vergoeding de artikelen 48 tot en met 56 en 62 tot en met 64 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in

plaats van het bevoegd gezag wordt gelezen de gemeente en dat voor dislocaties geen aanspraak bestaat op vergoeding voor technisch onderhoud als bedoeld in artikel 90a, tweede lid onderdeel a, van de wet.

C

1. Het opschrift boven artikel 41 komt te luiden:

Artikel 41 Korting vergoeding voor de stichtingskosten permanente en tijdelijke gebouwen en korting vergoeding voor de andere voorzieningen, bedoeld in artikel 74 van de wet

2. Onder aanduiding van artikel 41 als artikel 41, eerste lid, wordt na artikel 41, eerste lid, een tweede lid toegevoegd, luidende:

2. Korting op de vergoeding van de andere voorzieningen, bedoeld in artikel 98, tweede lid, van de wet, vindt plaats overeenkomstig de artikelen 57 tot en met 61, met dien verstande dat in plaats van het bevoegd gezag wordt gelezen de gemeente en dat het programma van eisen, bedoeld in artikel 90, derde lid onderdeel b, van de wet van toepassing is.

D

Artikel 46 komt te luiden:

Artikel 46 Omvang vergoeding voor de stichtingskosten C-lokalen

1. De vergoeding voor de stichtingskosten voor C-lokalen bedraagt, afhankelijk van de vloeroppervlakte van het lokaal, een in het programma van eisen, bedoeld in artikel 90, derde lid onderdeel c, van de wet, te bepalen deel van de vergoeding voor de stichtingskosten voor A-lokalen zoals bedoeld in de artikelen 43 en 44 voor ieder klokuur per week waarvoor door Onze Minister op grond van artikel 69, derde lid, van de wet goedkeuring is verleend en waarin het lokaal volgens het activiteitenplan door een school wordt gebruikt en wordt onderscheiden naar gelang het jaar, waarin de lokalen zijn gesticht.

2. Het aantal uren per week waarvoor vergoeding wordt toegekend bedraagt per groep 6-12-jarige leerlingen ten hoogste 1½ klokuur. Indien een school voor een groep 6-12-jarige leerlingen zowel van een C-lokaal als van een A- of B-lokaal gebruik maakt, is de eerste volzin van overeenkomstige toepassing.

E

In artikel 61, tweede lid, wordt de laatste volzin vervangen door: Indien het gebruik voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden, bedoeld in artikel 57, tweede lid onderdeel a, minder is dan 6 uren per week, vindt in afwijking van de eerste volzin korting plaats op grond van het eerste lid, met dien verstande dat de na korting resterende vergoeding voor de helft wordt toegekend.

F

Na artikel 61 wordt een nieuw artikel 61a ingevoegd, luidende:

Artikel 61a Korting vergoeding voor dislocaties

Indien op grond van artikel 17, vierde lid, een of meer dislocaties tot de te vergoeden capaciteit behoren, wordt voor de desbetreffende dislocaties een korting op de vergoeding toegepast voor het preventief onderhoud overeenkomstig het programma van eisen, bedoeld in artikel 93, eerste lid onder a.1°, van de wet.

G

Artikel 63 komt te luiden:

Artikel 63 Omvang vergoeding materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding A-lokalen

De vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding voor A-lokalen wordt bepaald volgens het programma van eisen, bedoeld in artikel 92 van de wet. Indien volgens het programma van eisen, bedoeld in de eerste volzin, voor de vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding het aantal uren per week medebepalend is, bedraagt dit aantal ten hoogste 1½ uur per groep 6-12-jarige leerlingen. Indien een school voor een groep 6-12-jarige leerlingen zowel van een A-lokaal als van een B- of C-lokaal gebruik maakt, wordt ten hoogste vergoeding verleend voor het aantal uren dat bij gebruikmaking van uitsluitend een A-lokaal ingevolge de vorige volzin in aanmerking zou kunnen worden genomen.

H

Artikel 64 komt te luiden:

Artikel 64 Omvang vergoeding materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding B- en C-lokalen

De vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding voor B- en C-lokalen omvat een bedrag voor ieder klokuur per week waarin de lokalen volgens het activiteitenplan door een school worden gebruikt. Het aantal uren waarvoor vergoeding wordt toegekend bedraagt per groep 6-12-jarige leerlingen ten hoogste 1½ klokuur. Artikel 46, tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL II Inwerkingtreding

Met inachtneming van artikel 51, vierde lid, van de Wet op het basisonderwijs treedt dit besluit in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen datum.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 27 april 1988

Beatrix

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
N. J. Ginjaar-Maas

Uitgegeven de *derde* mei 1988

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 23 december 1987, Stb. 612

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 juni 1988, nr. 112

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Met deze wijziging van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO (Stb. 1985, 558) wordt uitvoering gegeven aan de in de brief van 20 november 1987 van de Minister van Onderwijs en Wetenschappen aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstukken II, 1987-1988, 20 200, Hfst. VIII, nr. 32) aangekondigde maatregelen, die betrekking hebben op de bekostiging van materiële voorzieningen in het basisonderwijs.

Deze maatregelen komen in de plaats van de beleidsvoornemens die verwoord zijn in Memorie van Toelichting op de begroting voor het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen voor het jaar 1988 welke betrekking hebben op verbetering van het beheer en bestuur van het openbaar onderwijs en op wijziging van de overschrijdingsregeling (Kamerstukken II, 1987-1988, 20 200, Hfst. VIII, nr. 2, blz. 32-33).

De maatregelen bestaan naast wijzigingen in de programma's van eisen uit wijziging van de bekostiging van dislocaties, medegebruik en aantal uren gebruik van gymnastiekaccommodaties en uit wijziging van de vergoeding per klokuur gebruik van gemeentelijke gymnastiekaccommodaties (zogenaamde C-lokalen). Het besluit heeft betrekking op alle genoemde elementen met uitzondering van de programma's van eisen.

De wijziging van de bekostiging van dislocaties is gebaseerd op het beleidsuitgangspunt dat deze dislocaties zo snel mogelijk worden afgestoten. Dit proces is reeds een aantal jaren aan de gang. Tegen die achtergrond zullen de vergoedingsbedragen voor met name bouwkundig onderhoud – in hoofdzaak betrekking hebbend op de zogenaamde lang-cyclische posten, die als te reserveren bedragen in de vergoeding voor technisch onderhoud en preventief onderhoud zijn opgenomen – worden gestaakt. De betreffende onderhoudskosten zullen op het moment van uitvoeren van werkzaamheden ten laste van de middelen van de eventuele toekomstige gebruikers moeten worden gebracht.

Ten aanzien van de bekostigingswijziging in geval van medegebruik gaat het om het medegebruik ten behoeve van culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. In de huidige regeling worden de onderwijsvergoedingen voor materiële instandhouding en andere voorzieningen gestaakt indien dat gebruik 13 uur of meer bedraagt. De wijziging houdt in, dat de aangehouden grens van 13 uur wordt verlaagd tot 6 uur of meer en tevens ingeval van medegebruik gedurende minder dan 6 uur de onderwijsvergoeding voor 50% wordt gestaakt. De kosten van dit medegebruik zullen dan ten laste van de middelen van de medegebruikers kunnen worden gebracht zoals dat ook reeds het geval is bij de overige medegebruiksituaties.

De wijzigingen betreffende de bekostiging van gymnastiekaccommodaties houden in, dat bekostiging nog slechts zal plaatsvinden tot een maximum van 1½ klokuur gebruik per groep 6-12-jarige leerlingen. In de huidige situatie is aan dit gebruik geen grens gesteld.

De wijziging van de vergoeding per klokuur voor het gebruik van gemeentelijke gymnastiekaccommodaties (zogenaamde C-lokalen) houdt in, dat voor de vaststelling van het vergoedingsbedrag wordt uitgegaan van een normatief (naar grootte van de zaal) hogere bezettingsgraad van die accommodaties dan wordt gehanteerd voor de zogenaamde A-lokalen, omdat C-lokalen in het algemeen ook buiten de schooluren vaker voor niet-onderwijsactiviteiten worden gebruikt.

Deregulering

Dit voorstel is getoetst aan de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur en blijkt uit dien hoofde geen bezwaren te ontmoeten.

Advies Onderwijsraad en overige adviezen

Met betrekking tot het onderhavige ontwerp-besluit zijn adviezen ontvangen van de Onderwijsraad, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Raad voor de Gemeentefinanciën (RGF) en de Contactcommissie Besturenorganisaties in het Bijzonder Onderwijs.

Opgemerkt wordt dat uit de toelichting niet geheel duidelijk blijkt dat de voorgestelde wijziging van artikel 61 van het besluit alleen betrekking heeft op lesgebouwen. Dit artikel behoort echter tot hoofdstuk III, titel II, van het besluit, dat alleen betrekking heeft op lesgebouwen. Dit geldt ook na de wijziging onverminderd.

Er wordt in verband met het gevoerde beleid ten aanzien van dislocaties terecht op gewezen dat nog bruikbare noodlokalen niet altijd vervangen kunnen worden door permanente bouw. Het versneld afstoten van dislocaties betekent dan ook niet dat alle dislocaties van de ene op de andere dag dienen te worden opgeheven. Voor noodlokalen wordt een gebruiksduur van 15 jaar aangehouden. De vergoedingen voor onderhoud zijn op deze gebruiksduur afgestemd. Voor dislocaties en permanente bouw blijft de vergoeding voor onderhoud dat met een cyclus van 10 jaar of minder moet worden uitgevoerd, gehandhaafd. Deze vergoedingen maken het dus mogelijk dat dislocaties nog enige tijd in gebruik blijven. Daartoe wordt overleg met de VNG en besturenorganisaties over een beleid met betrekking tot versnelde afstoting gevoerd. Het is de bedoeling om het overleg voor 1 augustus 1988 af te ronden. Mede uit het feit dat in het overleg ook door de VNG en de besturenorganisaties een aantal voorstellen aan de orde zijn gesteld, kan worden afgeleid dat voor een verantwoorde invulling van dit beleid zeker mogelijkheden bestaan. In dit kader zal de problematiek van dislocaties die nog langere tijd in gebruik zijn, aan de orde komen. De vraag wordt gesteld of in de brief van 20 november 1987 aan de Tweede Kamer ook een verlenging van het preventief onderhoud staat aangegeven. In het in die brief opgenomen voorstel tot wijziging van de begroting wordt voorgesteld om het bouwkundig onderhoud, dat in hoofdzaak betrekking heeft op het lang-cyclisch onderhoud, te beperken. Hiertoe wordt ook het binnenschilderwerk, dat deel uit maakt van het preventief onderhoud, gerekend.

Naar aanleiding van de voorgestelde wijziging in verband met medegebruik wordt gevraagd of er geen spanning zal ontstaan tussen dit voorstel en de artikelen 85 en 86 van de Wet op het basisonderwijs (Stb. 1986, 256) zoals die zullen luiden na aanvaarding van het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel in verband met de regeling optimalisering gebruik onderwijsgebouwen. Deze vrees deel ik niet omdat de vergoeding voor stichtingskosten blijft gehandhaafd. Leegstand in basisschoolgebouwen kan voor andere sociaal-culturele doeleinden worden gebruikt. Wel betekent het voorstel dat de medegebruiker meer dan tot nu toe het geval is geweest, zal moeten bijdragen aan de exploitatie van de in gebruik zijnde ruimten en dat deze kosten door de medegebruiker dus door middel van contributies, bijdragen en andere subsidies zullen moeten worden opgebracht.

Opgemerkt wordt dat het te betreuren zou zijn indien het aantal uren gymnastiekonderwijs dat op scholen wordt gegeven, zou worden teruggebracht als gevolg van het voorstel om het aantal te vergoeden uren gymnastiek per oudere groep leerlingen aan een maximum te binden. De voorgestelde norm van 1,5 klokuur per groep is echter niet nieuw. Deze werd reeds gehanteerd bij de beoordeling of uitbreiding van gymnastiekvoorzieningen noodzakelijk is. Uit het feit dat scholen gemiddeld zo'n

1,58 klokuur lichamelijke oefening per groep 6-12-jarige leerlingen geven, kan worden opgemaakt dat veel scholen al ongeveer dit niveau hanteren.

Voorts wordt erop gewezen dat het voorstel om de vergoeding voor het gebruik van gymnastiekaccommodaties aan een maximum van 1,5 klokuur te binden op gespannen voet zou kunnen staan met het beginsel van vrijheid van inrichting van het onderwijs. Ik deel deze opvatting niet. De vrijheid van inrichting blijft bestaan. Het bekostigingsstelsel is gebaseerd op de redelijke behoeften van een in normale omstandigheden verkerende school. Voor een dergelijke school zijn veronderstellingen over de inrichting van het onderwijs gedaan, die zijn vertaald in programma's van eisen en vergoedingen. Scholen zijn echter geenszins verplicht de vergoedingen conform de programma's van eisen aan te wenden en hebben de vrijheid deze op een andere wijze in te zetten. De omvang van elk onderdeel van het onderwijsprogramma is een keuze van het bevoegd gezag.

De opmerking dat de voorgestelde wijziging van de artikelen 63 en 64 niet in overeenstemming is met de brief van 20 november 1987 aan de Tweede Kamer berust op een misverstand. Hetgeen in die brief is aangegeven, heeft geen betrekking op de groepen jongste leerlingen. Deze beschikken over een eigen en specifieke accommodatie voor bewegingsonderwijs, namelijk het speellokaal. Het is bij de wijziging van de artikelen 63 en 64 dan ook geenszins mijn bedoeling de uren gedurende welke de jongste groepen daarvan gebruik maken, terug te brengen tot 1,5 uur per week.

De constatering van de RGF en de VNG ten aanzien van het aflopen per 1 januari 1989 van de herstructureringsoperatie gymnastieklokalen en het feit dat na die datum een accommodatie geopend kan blijven die voor 1 januari 1989 gesloten zou moeten worden omdat het aantal uren gebruik minder dan 14 uur per week bedraagt, is op zich terecht. Ook zonder de maatregelen in verband met versoberingen zou deze situatie echter zijn ontstaan. Dit zal dus in een ander kader aan de orde dienen te komen.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Onderwijsraad, de RGF en de VNG betreffende het uitgaan bij de vergoeding van een hoger normatief medegebruik van C-lokalen ten behoeve van niet-onderwijsdoeleinden wil ik het volgende naar voren brengen. Een C-lokaal is een accommodatie die niet als specifieke onderwijsaccommodatie wordt bekostigd. Uit het feit dat gekozen is voor de bouw of het gebruik van een dergelijke accommodatie in plaats van een specifieke onderwijsaccommodatie kan worden afgeleid dat er naast onderwijsgebruik ook ander gebruik zal zijn. Het ligt in de rede dat deze gebruikers eveneens een bijdrage leveren aan de kosten voor stichting en instandhouding. Gezien de noodzaak om een aantal versoberingen door te voeren, acht ik het, de regelingen voor de vergoedingen in hun totaliteit overziende, zeker verdedigbaar het specifieke karakter van de C-lokalen in de bekostiging meer tot uitdrukking te laten komen.

Artikelen

Artikel 1

Onderdelen B en C

De «andere voorzieningen», als geïntroduceerd bij de herziening van het bekostigingsstelsel van de Wet op het basisonderwijs (WBO, Stb. 1986, 256) door middel van de wet van 2 mei 1986, Stb. 255, zijn thans nog niet nader geregeld in het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO (Stb. 1985, 558). In de onderdelen B en C wordt hierin alsnog voorzien. Tevens wordt in onderdeel B bepaald dat voor dislocaties geen vergoeding voor het technisch onderhoud wordt gegeven.

Onderdeel D

In artikel 46, eerste lid, wordt voor de vergoeding uitgegaan van een in het programma van eisen te bepalen normatieve, naar grootte van de zaal gedifferentieerde, hogere bezettingsgraad, van het C-lokaal in vergelijking tot de zogenaamde A-lokalen.

In artikel 46, tweede lid, is het aantal uren waarvoor vergoeding wordt toegekend per groep 6-12-jarigen aan een maximum gebonden.

Onderdeel E

De nieuwe laatste volzin van het tweede lid van artikel 61 bevat twee wijzigingen ten opzichte van de huidige tekst van dat artikel. Ten eerste wordt de grens waarbij de onderwijsvergoeding wordt gestaakt in geval van medegebruik voor culturele, recreatieve of maatschappelijke doeleinden verlegd van 13 uur naar 6 uur. Ten tweede wordt bij medegebruik minder dan 6 uur de na korting resterende vergoeding voor de helft ingehouden.

Onderdeel F

In het nieuwe artikel 61a is bepaald dat voor dislocaties een korting wordt toegepast op de vergoeding voor preventief onderhoud.

Onderdelen G en H

De onderdelen G en H hebben tot doel om door middel van aanvulling van de artikelen 63 en 64 met een nieuwe volzin het aantal uren waarvoor vergoeding wordt toegekend per groep 6-12-jarigen aan een maximum te binden, evenals in artikel 46, tweede lid.

Artikel II

Met inachtneming van artikel 51, vierde lid, van de WBO, treedt dit besluit eerst in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Daarbij wordt beoogd inwerkingtreding op 1 augustus 1988.

Gelet op het Bestuursakkoord Rijk-VNG (Kamerstukken II, 1986-1987, 19 843, nr. 8, hfd. VI, punt 16) wordt er naar gestreefd om dit besluit omstreeks 1 mei 1988 in het Staatsblad te doen afkondigen.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
N. J. Ginjaar-Maas